

VASÁRNAP

EGYHÁZTÁRSADALMI KÉPES CSALÁDI LAP

Kiadja: Az Erdélyi Ref. Egyházkerület „Egyházi Értekezlete”.

FELELŐS SZERKESZTŐ
TÓTHFALUSI JÓZSEF,
ref. lelkész Maros-Vásárhely.

Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egy évre 5 K. -- f. Negyed évre 1 K 25 f.
Fél évre 2 K 50 f. Egy szám ára 6 f.

Szerkesztőség és kiadóhivatal,
hová a lapba szánt kéziratok
reklamációk és
előfizetési pénzek küldendők
Maros-Vásárhely,
Szentgyörgy-utca 9. szám,
ref. lelkészi lakás.

TÁRSSZERKESZTŐK
PAAL GUSZTÁV,
ref. koll. tanár Maros-Vásárhely.
S. SZABÓ JÓZSEF,
ref. koll. vallástanár Debreczen.

A református közszellem.

(Figyelmükbe ajánlva a kolozsvári egyház újra-szervezőinek.)

A református közszellem alapja és éltető lelke Jézus és az ő evangéliuma, mert a reformációban az eltemetett evangélium és az elhanyagolt Jézus kultusza támadt új életre. Általában véve pedig erőteljes keresztyén közszellem csak ott és akkor fejlődik ki, ahol és amikor *Jézus és az ő evangéliuma erőként él*, hat és működik a benne hívők lelkében, elannyira, hogy ez az Isteni erő hatja át nemcsak az egyesek lelkületét, hanem a községben is ez uralkodik. Más szóval ott és akkor ép és hatásos a keresztyén közszellem, ahol és amikor a közélet alapintézményeiben, tehát a családban, az iskolában, a templomban, a sajtóban és a társadalomban is az evangélium a vezető és a kormányzó erő. Sajnos, hogy ma e tekintetben nem csupán Kolozsvár, de egész hazánk egyházaiban a keresztyén közszellem hanyatlását találjuk.

Az evangélium kultusza meghanyatlott a családban. Az a régi jó protestáns szokás, hogy a családban bibliát olvastak, zsoltárt énekeltek, közösen imádkoztak, szóval házi áhitatot tartottak, most már még a nép alóbb rétegében is csak itt-ott ismeretes. Mü-

velt és előkelő hiveink családjában ma már csak elvétve hangzik föl az Istenigéje, az Istent dicsőítő ének és imádság, sőt még a templomba járó műveltjeink sem igen ismerik a bibliát és nem igen énekelnek a templomban. Már pedig biblia nélkül, vallásos ének nélkül, imádság nélkül támadhat-e, fennállhat-e erőteljes református közszellem?

A református közszellem ápolása, köztudomásu, hogy mennyire meglazult az iskolában. Az egyházi népiskolában, a vallástani-tás mellett, itt-ott még csak valamelyes református jellegű nevelés; de a középiskolák ifjusága már csak így-úgy tanulja a vallás tételeit, de az evangéliumi keresztyén nevelés áldásaiban nem részesül. Az állami középiskolákban róm. kath. szellem uralkodik, a református iskolákban igen gyakran kéte-lyektől, sőt teljes hitetlenségtől megmérgezett, ál-protestantizmussal mételyezik meg a szegény ifjuság tapasztalatlan lelkét. Ezért és a család, meg a sajtó vallástalansága miatt az ifjuság nagy része hitetlenül vagy hitelha-gyottan lép föl a főiskolába, ahol meg a kül-földi protestánsokkal oly áldásosnak bizo-nyult evangéliumi ifjusági egyesületnek hit-erősítő és erkölcsnemesítő intézményét ná-lunk vagy nem ismerheti meg, vagy nem is

akarja megismerni a hitében már megviselt egyetemi és akadémiai ifjuság. Már most kérdem, lehet-e, szabad-e követelni a református közszellem kultiválását az olyan ifjuságtól, melyet a család és az iskola keresztyén hit-erő nélkül bocsátott szárnyra és az egyháztársadalmi és egyesületi tevékenysége hit és erkölcsi védelemben és erősítésben nem részesít? Nagy balság azt hinni, hogy az ifjuság lelkében az evangéliumi hitet nem kell rendszeresen ápolni és nemesíteni, mintha az úgy magától és szabadon és egészségesen kifejlődnék.

Magában a templomban sem elég gondos nálunk a református keresztyén közszellem ápolása. Kultuszunk ellenazevangéliumi bensőség, a jó izlés és az Istenigéjének „tiszta” hirdetése szempontjából alapos kifogásokat lehet emelni. Templomi éneklésünk izléstelensége csaknem közmondásos. A prédikálásban vagy két emberöltő óta az erős hit és tiszta kegyesség sajnósan meggyengült s ez életadó lélek helyett a szónokias előadás és a művészek kereszteszt deklamatorius formalizmus az uralkodó, mi mellett az Istenigéjének „tiszta és elegyítetlen” hirdetése másodrendűvé törpült. Minél formásabb szerkezet, minél poétikusabb kidolgozás, minél szónokiasabb előadás: ez az a prédikálási ideál, amely után a legtöbben futottunk. S eme formalizmus kultuszában lassanként elvesztettük a lényegét: az Istenigéjének erejét, az evangéliumot, a Jézus Krisztust, a keresztyén szellemet. A deklamáló prédikálás lassanként csaknem teljesen kiszorította templomainkból az építő igehirdetést, hátterbe tolta az építésben és közvetlenségben hatásos bibliamagyarázatot és csaknem egészen feledésbe jutatta a hitmagyarázatra, a hitvédésre, a hiterősítésre és a református jelleg kidomborítására kiválóan alkalmas kátémagyarázatot. Már most kérdem, hogy ha a prédikálásból kiszorul az evangéliumi erő és kegyesség, ha a bibliamagyarázatot és a kátémagyarázatot elhanyagoljuk vagy éppen egészen elhagyjuk s ha az éneklésre nem fordítunk kellő gondot: ugyan minő építő

és vonzó ereje marad a templomnak, mi ápolja és mi erősíti a református közszellemet a templomban?

A család, az iskola és a templom ezen elvilágiasodása lassanként maga után vonta az egyházi élet elvilágiasodását, vagyis a református keresztyén szellemnek aggasztó meghanyatlását az egyházi szervezetekben és szervezetekben is. — Ha az egyházban nem a kegyes keresztyén hit és a tiszta erkölcs a fődolog, akkor egészen természetes, hogy eme szent örök és célok helyett az emberi érdekek, célok és gyarlóságok jutnak benne uralomra. A hitetlen egyházat a hitelenség kormányozza és dominálja. Betör belé a politikai romboló szelleme, előtérbe lépnek a nemzetiségi és pártos érdekek *s egyszer csak azon veszi észre az elfogulatlan figyelő, hogy az Ur országában, mely nem e világból való, nem az Ur lelke és hialma, hanem a világy fiainak bölcsessége és hatalma dominál.* Már pedig az elvilágiasult egyháznál nincs nagyobb átka és mérge az igazi református keresztyén közszellemnek. Itt a dolgok és célok mértékévé Jézus és az ő evangéliuma helyett a világi és földi tekintetek tétetnek, s előáll az a fonák helyzet, hogy az egyházat azok szolgálják és kormányozzák, a kik Jézusban és az ő evangéliumában nem hisznek, bibliát nem olvasnak, templomba nem járnak, a kik pedig Jézus és az ő tanítása szerint hisznek, élnek imádkoznak, a kik élő hitet sürgetnek és a keresztyén élet evangéliumi megnemesítésére törekeshnek: azok mint kegyeskedő álszenteskedők, mint tulzó rajongók megbélyegeztetnek.

Ime ide sülyedhet, ennyire degenerálódhatik a református közszellem, ha elveszti egyetlen és igazi éltető, nemesítő és fejlesztő erejét: a Jézus Krisztust és az ő evangéliumát.

A református közszellem meghanyatlásának aggasztó jelei mutatkoznak nálunk is. A Kolozsvár ellen fölhangzó panaszok is ezt hangoztatják de hasonló okokon akármelyik gyülekezetünk és akár egész közegyházunk

ítélet elé, az Ur ítélete elé állítható. Ámde legyünk mérsékeltek és méltányosak.

Ne ítélkezzünk. Inkább ismerjük be, hogy sokat mulasztottunk, hibáztunk és tévedtünk intra et extra muros. A beismerés már fél megjavulás. Ha megállapítottuk a bajt, ne a sebek hossza föltárásával és ne a hibásak meghurcolásával és megleckéztetésével vesztegessük drága időnket. Mert ha tény, hogy baj van, a mint hogy elvitázhatatlan tény, hogy van, de az is tény, évezredek, százszorosan kitapasztalt tény, hogy van orvos és orvosser is

A hitbeli, az erkölcsi, az egyházi bajoknak egyetlen, *de biztos orvosa az Ur Jézus Krisztus* és egyetlen biztos gyógyszere az ő isteni evangéliuma. Forduljunk csak ő hozzá teljes bizalommal, a gyógyulás egészen bizonyos. Állítsuk csak vissza az ő uralmát az egyházi élet minden szervében s akkor biztosan meggyógyulunk. Közel kétezer év óta az emberi léleknek, a családnak, az iskolának, a templomnak és az egyháznak minden lelki baját ő gyógyította meg. A mostani bajoknak is ő lesz a valódi orvosa, csak lépünk vele élő hitbeli közösségbe, hogy újjászülő s megszentelő lelket belénk lehelhesse, belénk olthassa. Ezért csak legyünk hívek sokszor hangoztatott jelszavunkoz, evangélizáljuk a családot, az iskolát, a templomot, az egyházat s akkor a meglankadt református közszellem is diadalmasan megújul a Jézus Krisztus örökifju isteni erőiből. Más-ként soha, de soha!

T. J.

Salome.

(Női jellemkép a Bibliából)

Salome egy galileai halásznak, Zebedeusnak volt a felesége. A körülmények azt mutatják, hogy e családnak Bethsaida, vagy valamelyik szomszéd helység volt az otthonuk. János apostol szerint Andrásnak, Péternek és Filepnek Bethsaida volt a hazája. Márk apostol elbeszéli, amint Jézus a tenger partján járt, látta Simont és testvérét Andrást amint hálóikat a tengerbe vetették és tanítványaivá szelítette őket. És azután tovább menvén egy kevéssel látta Jakabot, a Zebedeus fiát és testvérét Jánost,

amint hálóikat igazították. Lukács apostol azt mondja, hogy Jakab és János társai voltak Simonnak, Simon pedig bethsaidai volt.

Annyit tehát biztosan állíthatunk, hogy Salome hazája e hires tó, a Tiberias tava partján volt, amely mindenfelől körül volt véve falvakkal, melyeknek nevei: Halfogó, Halászóhely, Halásztanya. Világosan mutatják, hogy a lakosoknak a halászat volt a legfőbb s egyszersmind a legjövedelmezőbb foglalkozásuk. Képzeljünk magunk előtt egy majdnem elipsis alakú tavat, melynek északi és keleti szeleit 1—2 mértföld szélességben síkság szegélyezi, míg a nyugati szélét meglehetősen magasságu vulkánikus természetű hegyek övedzik, amelyek a napnak sugarait csillogó színjátékkal tükrödzik vissza. A tó északi felén, Bethsaida tövében a magas hegyek lankásan ereszkednek a tó partjára s lassanként beleolvadnak a síkságba, amelyet messze kiterjedésben fővény és homok hó borít. Ide szoktak gyűlni hálóikat kiterítve a halászok. Itt nagy csoportokba összevegyedve, élénken csevegnek a halászat eredményéről, az új Messiásról, amott sátrak alatt foly a hálókészítés, javítás. Legélénkebb azonban a halpac, amelyről az egész Zsidóország asztalaira szállították azokat a halakat, melyeknek evését a Mózes törvénye nem tiltja.

Itt lakott Salome is, bizonyára nem messze a parttól, valamelyik halászkunyhóban, illetőleg épületben, amely építészeti stílját tekintve olyan lehetett, mint a többi, de valamivel csinosabb és módosabb. Ezt abból következtetjük, hogy Salomejéknak Jeruzsálemben is volt házak, hogy a szent ünnepek alatt amelyek több napig tartattak, legyen hol tartózkodjanak. Válasszuk ki azért egyik házat a jobbak közül. Négyszög alakú syriai stílusban épült egy vagy két emelettel, melyek mindenikén egyetlen egy öblös ablak nyult ki az utcára, ez is inkább csak diszül, mivel a szobák a világosságot belőlről kapták. A középudvar egyik szegelyében lépcsőzet vezetett az emeletre és a tetőre, amely egészen lapos volt, közepén a kupolával, mely alatt a hajós népség szokott aludni. Ide szoktak gyűlni esténként a család tagjai is élvezték a tóról jövő hűvös levegőt. Nappal szép kilátás nyílt innen, a kis tengernek Galilea hegyei közé ékelt csillogó felszínét egészen látni lehetett. Lenn, délen támadtak azok a viharok, amelyeknek egyike felkorbácsolta a hullámokat, amidőn az Ur tanítványai ott időzött, mire a tanítványok kétségbeesve kiáltották: „Uram tarts meg minket, mert elvesztünk“, akiknek nyugodtan felelé Jézus: „Mit féltetek kicsiny hitűek!“ Nem egyszer ment fel Salome is, amidőn vihar tombolt, szélvész dühöngött a háztetőre s aggódó szívvel tekintett végig a hullámverte taven, valjon nem látja a jól ismert bárkát, amely kedveseit hordozza ingó ölében. A látvány, amelyekben a halász felesége gyönyörködött, bizonyára egyike volt a legszébbeknek. Hozzá véve, hogy a nap bizonyos óráiban

százanként tüntek fel a halászbárkák és csolnakok, amint gyorsan vitorláztak a népes öbölbe, avagy a part hosszában horgonyoztak, elmondhatjuk, hogy Sal mének kedves volt e hely. Az utazók beszélnek, hogy még ma is 2—300 ily halászbárkát lehet megszámolni, amint azok gyorsan igyekeznek tova, Bethsajda felé.

Mindezekből könnyen megérthetjük, hogy Bethsajda, Kapernaum s a szomszédos helységek így Názáret is, miért volt természetes otthona az ácsoknak, hajó és csolnaképítőknél. Érthetjük, hogy Jézus, aki ifju korában bizonyára segédkezett atyjának a mesterségben, miért választotta tanítványainak egy részét a halászok közül, akiket nem kell oly szegényeknek képzelnünk, amint általában tanítani szokták.

De talán igen is eltértünk Saloméntól, a inek mindennapi foglalkozása a halászat körébe tartozó dolgokkal telt el. Javitgatta a hálókat, vagy ujakat készítettett cselédeivel, figyelmes és gondos tekintet most ezen, majd azon akadt meg s talált javítani és igazítani va őt, miközben zsörtölődve korholta a hanyagokat. Majd kiment és megállott a halmedencénél, számbavette, fontolgatta a halak nagyságát, mennyiségét és értékét s intézkedett az eladása felől. Mindezekhez bizonyos férfias erély és számítgató okosság kellett. Ami kis ideje fennmaradt, azt férje és gyerekeire való gondolás töltötte be, akik távol a zugó tengeren igen gyakran veszélynek voltak kitéve.

Férjéről nincs szándékomban részletesebb képet festeni. Egy halásznak mindennapi életét különben is könnyen elképzelhetjük, aki midőn nem volt távol a fogáson, ott horgonyozott a tó partján, talán éppen szembe házával, intézkedett és utasításokat adott a készülődés és utazás felől.

A családnak e mindennapos, de eléggé változatos életét nemsokára oly esemény zavarta meg, amely befolyással volt a család egész további életére. Amint ugyanis Zebedeus horgonyozott a tó partján, bárkája felé közeledett a zsidó nép új prófétája: a názáreti Jézus, akinek dicsőséges utját már elegyengette volt Keresztelő János s mennyei tudományának fénye már bejárta Galilea halmait s völgyeit. Jézus tanítása tehát nem volt ismeretlen a halászok előtt s valószínűleg ő maga is nem mint ismeretlen állott meg a bárka előtt, amelyen Zebedeus és fiai hálókat javitgatták. Kevés beszélgetésután az Ur tanítványai szólította Zebedeus fiát, akik, amint az irás mondja, azonnal elhagyták hajóikat és atyjokat s követték őt. Es az atya nem ellenezte, pedig azok az ő jobbkeze, mindenben segítő társai, helyettesítői voltak. Az Ur hívta, szüksége volt rájuk: hadd menjenek. Mindenesetre anyjoknak, Saloménak is beleegyezésével történt a dolog. Salome későbbi magaveselete legalább ezt igazolják s az sem valószínűtlen, hogy Salome már ekkor hive, követője volt Jézusnak.

Boldognak mondható az az anya, aki látja, hogy

fiai az Ur tanítványaivá szegődtek s halgatják őt. Hogy a gyermekek Jézus tanítványaivá szegődjenek, ebben legtöbb része az anyának van, mert ő oltja kisdedeinek szívébe z istenfélelmet. ő tanítja meg először az Isten nevére s tiszteletére. De azért a családtyának sem szabad a maga vallásos kötelességeit elhanyagolnia családjával szemben. Vezetnie, irányítania kell családjának valás erkölcsi életet, korán hozza kell szoktatnia gyermekeit a munkássághoz, amely a valásosság ikertestvére s mint egy papja kell legyen azon kis egyháznak, a családnak, amelynek ő a feje.

Ezen pillanattól, vagyis fiainak Jézus tanítványaiul szegődésétől Jézus életének utolsó pillanatáig, a kereszten való megdicsősüléséig mindenütt ott találjuk Salomét az Ur mellett, az ő szolgálatában. Valószínű, hogy férje időközben meghalt, különben nem tehető fel, hogy otthonát, férjét elhagyta volna. Itt élt azután állandóan az Ur közelében fiainak és szeretett Mesterének. Özvegységének szomorú napjaiban az Ur vigasztaló szavai még erősebb kötelességekkel csatolták hozzá. Itt enyhe és vigasztalódást talált fájdmára a vallásos kötelességek teljesítésében s az Ur iránti szolgálatban; Jézushoz menekült szomorúságában, hogy megvigasztalódjék. Oh vajha minden szenvedő szív ugy tenne! Ha kettészakadni készül a szív, vagy megrepedni a lélek, az Urnál a gileadi balzsam. Ha rágalmat dobál a világ, s gunyt üz nemes törekvéseinkből az emberiség, az Ur biztató, vigasztaló oldala mellett nem c üggedünk.

Saloménak ezen jellemvonásán, a vallásosságon kívül egy más jellemvonását a Máthé eva géliuma 20. fejezetéből ismerhetjük meg, amelyről nemsokára szó lesz. Az Ur, amidőn a paska ünnep közeledett s a Jeruzsálembé zarándoklók már csoportosan vonultak Galileából s a Jordánon túl fekvő tartományokból Jeruzsálem felé, összegyűjtötte tanítványait s csatlakozott egy északról jövő menethez, amelyet szomszédai, barátai s ifjukori ismerősei alkottak. A menettel valószínűleg a Jordán ismeretes gázlói közelében Bethabaránál találkoztak, ahol éjjeli szállásra mindnyájan megállapodtak. Felettök emelkedtek Gileád és Moál hegyei, köztük kitünve Mózes temetkezési helye a Nobohegye. Elöttük hömpölygette a Jordán iszapos habjait pálmaborított partok között.

Tul a Jordánon egymás mellé sorakozva vonultak azok a hegyek, ahonnan már látni lehetett a szent város kapuit, amelyek holnap befogadják őket. Csendes, enyhe szellők hirdették az éjszaka közelését. Jézus é, tanítványai tehát éjjeli szállás után néztek s a tömegtől elválva egy karcsu pálma lombkoronája alatt huzódtak meg. A zarándoklók esti imája, majd zaja is lassanként elhalt s minden csendes lett, csak a szellő ringatta pálmalevelek hallották alig észrevehető s álombaringató neszőket.

(Folyt. köv.)

Troznér Lajos.

Isten ígéje.

Nézz a Jézusra!

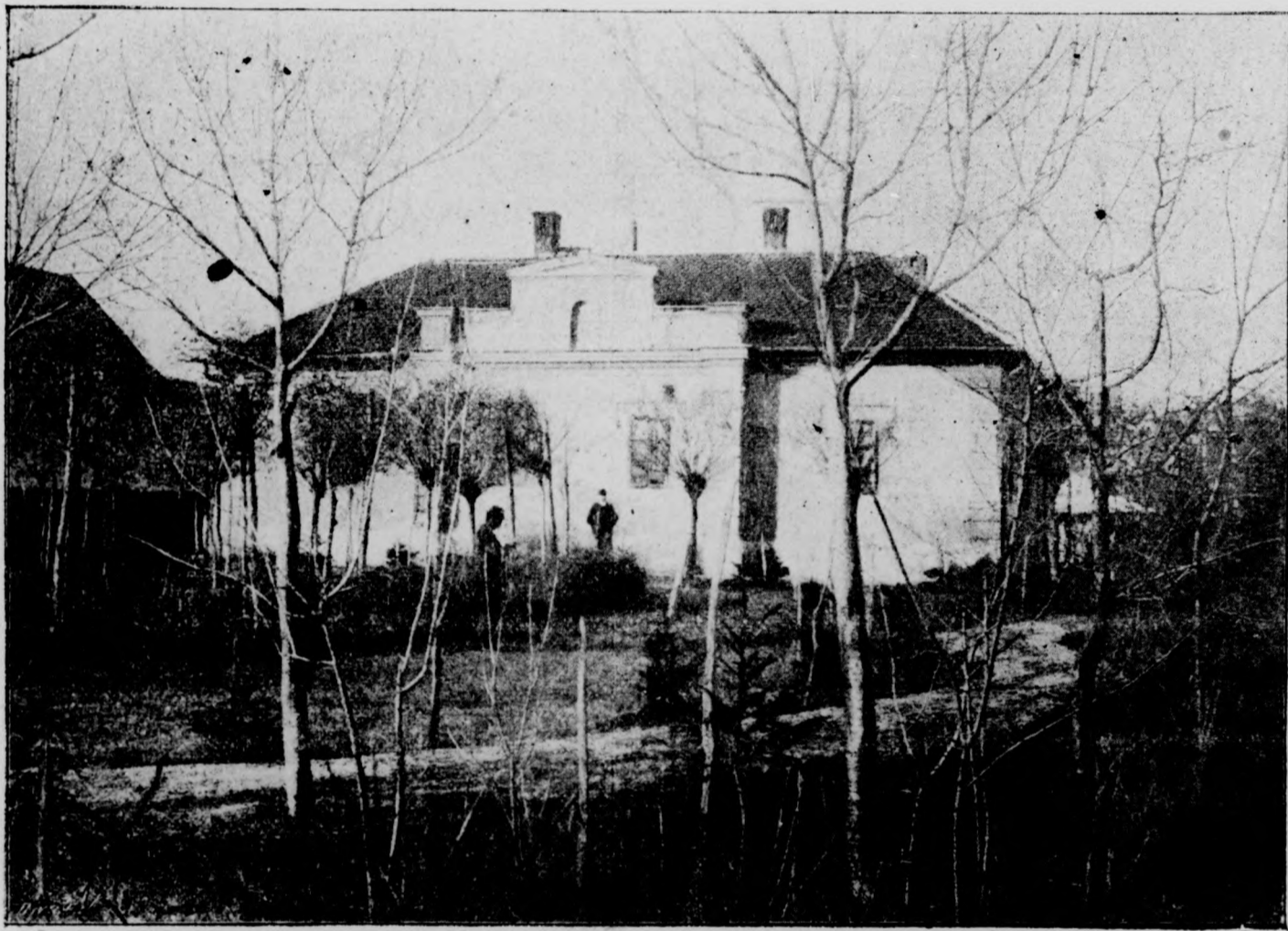
Zsid. 12. 1—3.

Ha türelemmel akarjuk kifutni a célt, mely elibünk van tűzve, akkor fölfelé kell néznünk a Jézusra. (Zsid. 12 : 1—3.) Az állandó örömmek és folytonos győzelemnek t tka abban rejlik, hogy sohase tévesszük szem elől Jézust.

Folyvást Jézusra kell néznünk, mint alapkövére annak a ténynek, hogy Isten elfogadott bennünket. Sátán újra meg újra meg fogja próbálni, hogy megzavarja hitünket az által, hogy elibünk állítja bűneinket és tévedéseinket s meggyőzni igyekszik bennünket, hogy nem vagyunk Istennek gyermekei, nem

Krisztusban mégis megnyertük azt az igazságot, mely számot tesz Isten előtt, az által, hogy Jézus mi értünk bűnné lett. (II. Kor. 5 : 21.) Lássuk meg, hogy minden bűnt, mellyel a sátán bennünket vádol, Jézus vett magára és Ő hordozta azt. (I. Pét. 2 : 24. Ézs. 53 : 6.)

Ha e percben is lelkedet valamely bűn nyomja, melyet most, vagy régen ez előtt követted el, akkor nézz a keresztfán függő Jézusra és hidd a mit Isten mond, hogy Ő azt a bűnt, a mely tégedet nyom, Ő reá vetette. (Ézs. 53 : 6.) Adj hálát Istennek, hogy minden bűnöd el van törölve; légy hálás Jézusod iránt, a ki azt hordozta helyetted s vess le lelkedről minden terhet. Durva hálátlanságot követsz el Isten

A sárospataki ref. collegiumi kórház külseje.

vagyunk megmentve. Ha sikerül rávenni bennünket, hogy bűnünkre nézzünk és afölött tépelődjünk, akkor csakhamar elveszítjük bátorságunkat és kétségbeesünk. De ha arra nézünk, a kire Isten is néz, az értünk meghalt Jézusra, a ki halálával eltörölte bűneinket, akkor bűneink sokasága nem fog megfélemlíteni. Látni fogjuk ugyan, hogy bűnünk nagy, sőt nagyon nagy, de egyuttal azt is látni fogjuk, hogy az érette járó büntetést Jézus már magára vette.

Valahányszor a sátán valamelyik bűnünket szemünk elé állítja, mindannyiszor usson eszünkbe, hogy Jézus megváltott bennünket az átoktól, mikor értünk átokká lett. (Gal. 3 : 13.) S értsük meg, hogy bár mi magunk telve vagyunk álnoksággal, a

iránt, ha olyan bűnökkel gyötröd magadat, melyeket Ő végtelen szeretetében eltörölt. Nézz folytonosan a megfeszített Jézusra és járj az isteni kegyelem napfényében. Mily drága áron vásároltatott meg számodra Is ennek bocsánata! Adj hálát ezért az által, hogy bizol a kegyelemben, s annak világosságában jársz.

2. Folyvást Jézusra kell néznünk mint föltámadott Megváltó-kra, a kinek teljes hatalom adatott mennyen és földön, s a kinek hatalma van bennünket óráról-órára megőrizni. Talán épen ebeu a percben kísért valamely bűn? Jusson eszedbe, hogy Jézus föltámadt a halálból, jusson eszedbe, hogy most Isten jobbján él a dicsőségben, hogy teljes hatalom

adatott mennyen és földön, s akinek hatalma van bennünket óráról-órára megőrizni. Talán épen ebben a percben kísért valamely bűn? Jusson eszedbe, hogy Jézus föltámadt a halálból, jusson eszedbe, hogy most Isten jobbján él a dicsőségben, hogy teljes hatalom adatott neki mennyen és földön, és hogy hatalmában áll épen most győzelmed adni neked a bűn fölött.

Hidd, amit Isten mond neked Igéjében, hogy Jézusnak hatalma van téged „mindenképen idvezíteni” (Zsid. 7: 25.). hatalma van téged győzelemre vinni épen a fölött a bűn fölött, amely most kísért. Kérd Őt, hogy adja meg neked ezt a győzelmet, és számíts is a győzelemre Ő általa. Nézz folyvást Jézusra a győzedelmes vezérre s akkor mindennap, minden percben győzelmet fogsz aratni a bűn fölött. „Emlékezzél meg, hogy a Jézus Krisztus föltámadott a halálból”. (II. Tim. 2: 8.)

Isten mindnyájunkat győzedelmes életre hívott el, és a győzedelmes élet titka abban rejlik, hogy folyvást föltekintsünk a föltámadott Jézusra. Nézz a Megfeszítettre s bűnbocsánatot és békességet találsz; nézz a Föltámadottra és azonnal győzelmet nyersz a bűn hatalma fölött. Ha pedig elfordítottad tekintetedet Ő róla, ha engedted a kísértésnek, akkor valdd be bűnödet és tud meg, hogy meg van bocsátva, mert Isten mondja (I. Ján. 1: 9.): s aztán nézz ismét Jézusra, a föltámadottra, hogy győzelemre segítsen, s légy kitartó a fölfelé tekintésben.

3. Folyvást Jézusra kell néznünk, mint arra, akit mindennapi életünkben követnünk kell. Az Úr Jézus ma is azt mondja tanítványainak, amit az első tanítványoknak mondott: „Kövessetek engemet!” A keresztyén élet titka ebben a szóban rejlik: Jézus követése. „Aki azt mondja, hogy Őbenne marad, annak ugy kell járnia a miképpen Ő járt”. (I. Ján. 2: 6.)

Keresztyén életünk sikertelenségének gyakran az az oka, hogy megpróbálunk követni valamely jó embert, akit bámulunk. Nagyon bizonytalan dolog egy embert venni példányképül, bármily kitünő ember legyen is az. Ha embereket követünk, akkor szükségképpen tévednünk kell. Csak egyetlen tökéletes ember velt ezen a földön — az ember Jézus Krisztus.

Ha egy ember igyekszünk követni, akkor könnyebben el fogjuk sajátítani hibáit, mint erényeit. Nézz a Jézusra és egyedül csak Ő reá; Ő a te vezetőd.

Ha valamikor kétségben vagy afölött, hogy mit kelljen cselekedned, akkor kérdezd ezt: mit tenne Jézus? Kérd Istent, hogy mutassa meg Szent Lelke által, mit tenne Jézus. Tanulmányozd bibliádat, hogy megismerhesd mit tett Jézus és kövesd Őt. És ha mindjárt úgy tetszenék is előtted, hogy senki sem követi Őt, legalább abban légy bizonyos, hogy te Őt követed. Ne vesztegesd idődet arra, hogy megítél-

gesd azokat, akik nem követik Jezust. Igyekezzél inkább azon, hogy te magad kövesd Őt. Ha mások bírálgatásával foglalkozol, akik Jezust nem követik, Jézus így szól hozzád: „Mi közöd hozzá? Te kövess engemet.” (Ján. 21: 22.) Nem tartozik reád, hogy mit értenek mások a Jézus követése alatt. Előtted csak az legyen fontos: Mit jelent Jézus követése a te számodra?

Ha Jezust követjük, akkor életünk nagyon egyszerű lesz. Fognak ugyan benne nehéznek látszó kérdések is fölmerülni, de a legbecnyodalmasabb kérdés is napnál világosabbá lesz előtted, ha szived mélyéből elhatározod, hogy Jezust mindenben követed. A sátán ugyan gyakran füledbe fogja sugni: „Nézd, ez vagy amaz a kegyes ember így cselekszik”. De neked csak ezt kell válaszolnod: „Elöttem nem az a döntő, hogy mit cselekszik ez vagy amaz, hanem, hogy mit tenne Jézus”.

Az igazi szabad élet az, ha csak Jezust követjük. Ellenben annak az élete, aki folyvást környezetének cselekedeteit kémleli és azok szerint akar igazodni, telve van félrelépésekkel, kerülő utakkal, veszélyes hálókkel. Nézz folyvást Jézusra! Kövesd bizalommal, bárhová vezet! Ez „az igazaknak ösvénye, mely olyan, mint a hajnal világossága, mely minél tovább halad, annál világosabb lesz, a teljes délig. (Péld. 4: 18.) Jézus „a világnak világossága; a i Őt követi, nem jár a sötétségben, hanem övé lesz az életnek világossága”. (Ján. 8: 12.)

Kegyesség utja.

„Nem eleget vezekeltem.”

Mit értesz ez alatt?

„Nem eleget szenvedtem bűneimért.”

És ha te sokkal szomorubb volnál, Isten vajjon készebb volna téged megmenteni, mint most?

„Ugy gondolom.”

Nos, akkor nagyon tévedsz. Az üdvösséghez megtérés szükséges és semmi egyéb. Krisztus mindent elvégzett helyettünk. Nekünk csak el kell fogadnunk az általa szerzett kegyelmet, azaz magunkat az Istennek felajánlanunk, rendelkezésére bocsátanunk. És ez nem egyéb, mint a megtérés.

A megtérés tulajdonképpen gondolkodásod megváltozása. Eddig, ha volt is rajtad valami vallásos máz, de általában Isten nélkül éltél. Isten nélkül rendezted be egész életedet, úgy, mint az emberek általában, gondolataid erre a világra voltak irányítva s céljaidat ama 60—80 év határán innen tűzted ki, melyet itt a földön fogsz eltölteni. Most megtérsz. Látókörod egyszerre kiszélesül. Ama 60—80 év csekély tartama eltűnik az örökkévalóság mellett. Céljaid megváltoznak Gondolataidat az örökkévalóság

foglalja el. Nem élsz többet s földnek. Egy más haza polgárává lettél. Istené vagy és egész életedet az Isten akarata szerint rendezed be. Gondolkozásod tehát egész más lesz, mint azelőtt. Elűtő a többi ember gondolkozásától, amiért gunyolni is fognak.

Ez a megtérés. Lehet, hogy mindez fájdalommal fog járni. Hisz régi életedtől, régi céljaidtól, örömeid-től, vágyaidtól kell elszakadnod azért, mert jobbat ismertél meg. De hogyha fájdalommal is jár a szakadás, jegyezd meg: tenéked egyáltalában nem kell „vezekelned” üdvösségedért. Sőt örvendened kell, mint ahogy a megtért tékozló fiút is vendégséggel fogadta Atyja.

Sokan hiszik azt is, hogy nekik előbb sokat

Istent szerethesse, hogy így bünei bocsánatát kapja. De úgy látszott, hogy hiába volt minden, szíve mindjobban megkeményedett.

Abban az időben evangéliumi összejöveteleket kezdtek tartani a vidéken s a predikátor ezt mondta egy este: „Sok ember képzei, hogy Isten azt kívánja tőlük, hogy szeressék őt, mielőtt megvolnának mentve. De a drága igazság így hangzik: Ő szeret minket”. „Abban áll a szeretet, nem hogy mi szeretünk az Istent, hanem, hogy ő szeretett minket és elküldötte az ő Fiát engesztelő áldozatul a mi bűneinkért”. (I. Ján. 4. 10.)

Abban a pillanatban, mikor a hölgy hallotta, hogy Isten engesztelő áldozatul küldte Jézust a mi

A sárospataki ref. kollegiumi kórház belseje.

kell szoronganiok bűneik miatt, mielőtt Isten bocsánatát nyerik. De ezek is csak olyan hiu gondolatok. Abból fakadnak, hogy az ember sehogysem akar megelégedni a Krisztus teljes váltságával, hanem ahhoz mindenképen hozzá akar tenni. Pedig az Isten kegyelme ingyen áll rendelkezésünkre. Egy nőt megkérdeztek egyszer, hogy miként gázolt keresztül a Bunyan „Zarándok útja”-ban említett csüggedés mocsarára. „Sehogy sem”, mondotta a nő. „Én egyenesen a kereszthez mentem.”

„Nem vagyok képes Istent szeretni”.

Egy hölgy igen nyugtalan volt lelke üdvössége felől. Inádkozott és teljes erejével azon volt, hogy

bűneinkért, szívét béke és öröm töltötte el és szeretnie kellett Őt, ki oly sokat tett érte. — Megkísérelted te is szeretni Istent, hogy azzal megmentessél? Ha így van, úgy hagyj föl vele. Az igaz, hogy szeretned kellene Istent, de amíg meg nem térsz, nem lesz erőd hozzá. De nézz az Ő szeretetére te irántad és képes leszel ezt mondani: „Mi szeretjük Őt, mert Ő szeretett minket először.” (I. Ján. 4, 19.)

Egyháztársadalom.

Magyarország.

Erdélyi ref. egyházkerület. Kolozsvár. A Bethánia Egyesület erdélyi élő keresztyén szövetségei okt. hó 12-én és 13-án megtartották konferenciájukat. (Bővebb tudósítást következő számunkban hozunk.)

Kolozsvár. A november hó 14. és következő napjain tartandó egyházkerületi értekezleti közgyűlés fogadására kolozsvári egyházközségünk lelkes buzgósággal készül. Barabás Samu lelkésztársunk, a kolozsvári egyházmegyei értekezlet elnökének közbenjárásával Kolozsvárt külön rendezőség alakult, a melynek célja az, hogy az értekezlet fogadását és az ezuttal tartandó ünnepélyek formáit megfelelően előkészítse és lehetőleg a vendégek elszállásolásáról is gondoskodjék.

Szilágysomlyó. Egyházmegyei értekezletünk, a mely évek óta nem adott életjelt magáról, a múlt évben szervezetetett újjá. Az alakuló közgyűlésen választottak meg az értekezlet tisztviselői, nevezetesen egyházi elnökké Zsigmond Károly, szilágysomlyói lelkész; világi elnökké Dr. K. Tompa Arthur, krasznahorváti nagybirtokos; egyházi alelnökké Zöld Mihály szilágysámsoni lelkész (ez időközben eltávozván, helyébe Kovács Albert, szilágynagyfalusi lelkész, e. m. főjegyző választott meg); világi alelnökké Vaska Gyula, zsbói birtokos; titkárrá Kádár Géza, zilahi lelkész, egyházi jegyzővé Kádár Imre, krasznai lelkész; világi jegyzővé Bajkó Viktor, zilahi ref. főgimnáziumi h. tanár és pénztárossá Szilágyi János, lecsméri lelkész.

Az alakuló közgyűlés megbizta a tisztikart, hogy az alapszabályokat dolgozza át és készítsen egy tervezetet, a mely az egyháztársadalmi munkásságot e nagy egyházmegye területén sikeresebbé tenné. A tisztikar, mint igazgató választmány, megbízatásának eleget tévén, úgy az alapszabályjavaslatot mint a működési tervezetet az 1908. évi november 1-én tartott közgyűlés elé terjesztette. A közgyűlés az alapszabályjavaslatot csekély módosítással elfogadta és elfogadta változatlanul a működési tervezetet, mely szerint az egyházmegye 69 egyházközsége (köztük pár filia is) 17 működési csoportba osztott be, a földrajzi fekvés szerint és pedig úgy, hogy 12 csoport 4—4, 3 csoport 5—5 és 2 csoport 3—3 egyházközséget foglal magában. E tervezet szerint a lelkészek a csoportjukba beosztott egyházközségekben, a téli időszakban, munkamegosztással, rendre, vallásos összejöveteleket rendeznek a hivek lelki építésére.

Az elmúlt tél folyamán az egyháztársadalmi munka megindult és néhány csoportban szép sikerrel folyt. Sajnos, hogy a tavaszi értekezleti közgyűlésre készített titkári jelentéshez csak 18 egyházközség lelkipásztora küldött pozitív jelentést, a legtöbb

helyről egyáltalán nem küldöttek jelentést. A beérkezett jelentések szerint, egyháztársadalmi összejöveteleket, vallásos estélyeket rendeztek változatos programmal: Bagoson, Borzáson, Búrgezden, Egrespatakon, Érkáváson, Ilosván, Krasznán, Magyarcsaholyban, Magyarkeczelen, Pereesenben, Rátonban, Sarmaságon, Szilágynagyfaluban, Szilágypanitban, Szilágysomlyon, Varsolezon, Kémeron és Zilahon.

Legbuzgóbb működést fejtett ki a zilahi, szilágysomlyói, szilágynagyfalusi és krasznai csoport, a melyeknek lelkipásztorai és tanítói apostoli lelkesedéssel végezték a csoportjukba tartozó egyházközségekben az evangéliumi hiterősítés fenséges munkáját.

A vallásos könyvek, hiterősítő iratok, egyháztársadalmi lapok terjesztésében kíválnak a zilahi és szilágysomlyói egyházközségek.

Legnagyobb arányú mánkasságot fejtett ki egyháztársadalmi téren a zilahi egyházközség, a hol, az elmúlt tél folyamán 9 vallásos estélyt, felnőtteknek 48, és leányoknak 32 bibliai órást és 25 gyermekistentiazteletet rendeztek. Alakult keresztyén szövetség is, melynek tagjai, a téli hónapokban 14 szegény gyermeket láttak el ebéddel. A létesítendő gyermekotthonra 1500 koronát gyűjtöttek.

Reméljük, hogy egyházmegyénk azon egyházközségei is, a melyekből jelentést nem kaptunk, követni fogják a jó példát s jövőre már nagyobb és az egész egyházmegyére kiható belmissziói munkásságról számolhatunk be. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Végül nem hagyhatjuk említés nélkül egyházmegyei értekezletünk ezen diszközgyűlését sem, amelyet ez év július 1-én Szilágysomlyón tartottak, és a mely teljesen a nagy világreformátor, Kálvin János emlékének volt szentelve, gazdag programmal. Ez volt újjászervezett egyhm. értekezletünknek első missziói gyűlése, amely oly szépen sikerült és oly áldásos hatást gyakorolt a templomok zsúfolásig megtöltött hallgatóságra, hogy mindenki el volt ragadtatva és a sajtó is a legmelegebb elismeréssel, terjedelmes cikkben szólott róla. Az ünnepi program lezajlása után a közgyűlés elhatározta, hogy hiveink számára egy olcsó (40 fillér) evangéliumi szellemű naptárt ad ki a jövő évre, amelyben magát a szépen sikerült Kálvin ünnepélyt is megörö.íti. A naptár szerkesztésével az értekezlet agilis titkárát, Kádár Géza zilahi lelkipásztort bizta meg a közgyűlés.

Angolország.

A Skót Nemzeti Biblia Társulat 1908. évi jelentését kiadta. A világ különböző országaiban a Szentírásnak 2,056.375 példányát adta el, 418 ezerrel többet, mint az előző évben. A társulat kiadása 704.352 K. Magyarországi képviselője a minap közölte velem, hogy Magyarország csak 24 korona 30 fillért adományozott a társulat céljaira az elmúlt esztendőben. Skóciában csak annyi a protestáns, mint nálunk

Magyarország n és a skót nép szegény. Miért és hogyan adhatnak a Biblia terjesztésére a skótok olyan olyan sokat és a magyarok olyan keveset? Erre a kérdésre a legjobb, magyar előfizetőtől írott feleletért adok egy revideált Bibliát.

Afrika.

Abessziniában sok ideig nem lehetett a Bibliát terjeszteni. A Svéd Missziói Társaság várt jó alkalomra s annak misszióárusai elkezdtek a Bibliának terjesztését. Ezt besugták a királynak s kérték, hogy tiltsa el a könyvet. A király azt felelte: „En már olvastam és jónak találtam; hagyjátok, hogy a nép is olvassa“. Tanács az Ur beszéde ellen mindig meghíjíja önmagát.

Amerika.

Mexikó városában nagy áldással munkálkodik egy Guadalupe nevű vak bibliaárusnő. A nő nagy kitartással végzi a nehéz munkát. Egy napon egy uri embertől azt kérdezte, hogy nem akar-e egy Újtestamentumot venni. „Most nincs időm, majd máskor“, felelte a férfi. A nő így folytatta: „Ha egy olyan levelet ajánlanék, amelyben azt lehetne olvasni, hogy hogyan nyerhet ötvenezer dollárt, lesz-e ideje rá? „Hát igen. — az más dolog“, válaszolta a férfi. „De az ötvenezer dollár az ön életéhez egy napot sem adhat hozzá — felelte a vak nő — én itt ajánlok egy olyan könyvet, amiből azt olvashatja, hogy hogyan nyerhet örök életet. Nincsen ideje arra, hogy megtalálja ezt?“ Az uri ember érdeklődéssel hígatta az asszonyt s hosszabb beszélgetés után megvette az Újtestamentumot. Az evangéliumi munkások sokszor elcsüggednek, mikor fáradságos munkájuk után nem látják az eredményt. Ne csüggedjete el! A „nem“-et nem kell mindig elhinni. Legyetek kitartók! Az embernek lelke elég értékes, hogy újra és újra utánna menjünk.

HIREK.

Olvassuk rendszeresen a Bibliát.

Heti útmutató a Biblia olvasásához.

A bűn hatalma.

- 1909 OKTÓBER 18 Hétfő Restség. Péld. 10 : 4, 5, 26 ; 20 : 4, 13.
 19 Kedd Hütlenség. Máté 25 : 14—30.
 20 Szerda Gonoszság. Zsol. 1 : 4—6; 11 : 4—7.
 21 Csütörtök Telhetetlenség. Luk. 12 : 16—21.
 22 Péntek Felfuvalkodottság. I. Tim. 6 : 17—19.
 23 Ézsau bűne. Zsid. 12 : 14—17.
 24 Vasárnap Miért van oly sok boldogtalan élet?
 Józs. 1 : 1—9.

Hogy lehetünk igazán boldogok?

Mi okozhatja vesztűket?

Ki volt vesztes — Lázár vagy a gazdag ember?

Az erdélyi református lelkészek társadalmi munkássága. Tudvalevő, hogy az erdélyi ref. egyházkerület belmissziói munkássága a legszervezettebb a magyarországi református egyházban. Ezzel korántsem azt mondjuk, hogy ez is nem hagy fenn kívánni valót, sőt nem győzzük kérni és figyelmeztetni a további öntudatos és hasznos munkára s főként arra, hogy a belső egyházi élet fejlesztésénél a leghatáro-

zottabb evangéliumi alapot válasszák és tartsák szem előtt. — Kétségtelen azonban, ismételjük, hogy egyházi és társadalmi munkájuk értékes s áldásos. Éppen ennek megismerésére egy szép akciót kezdett helyi szervezőirodánk az egyházkerületi főhatóság jóváhagyásának reményében. Ugyanis tárgyalásba bocsátkozott Dr. Koós Mihály miniszteri titkárral, mint az erdélyrészi földmivelésügyi miniszteri megbizottal aziránt, hogy az Erdélyi Gazdasági Egyletnek Kolozsvárt 1910. év folyamán tartandó nagy gazdasági és társadalmi kiállításán az erdélyi ref. egyházkerület lelkészi kara a maga egész nagy testületében részt vehessen s bemutathassa mindazon társadalmi szervezeteket és munkeredményeket, amelyek a ref. lelkészi kar fáradozása révén hoz gyümölcsöt az Erdély-Magyarország javára.

Két derék papné halála. Egyidőben két szomorú jelentést is vettünk. Egyik gyászír özv. Pap Elekné szül. Tályai Júlianna életének elhunytát tudatja, e derék matronát, a ki életének 86 ik, özvegységének 23-ik évében hosszas szenvedés után hunyt el. Boldog emlékü férje egy emberöltőn át a marosi egyházmegyében lőrincfalvai egyházközségünk buzgó lelkésze volt s mint ilyen egyik igaz terjesztője az Ur országának. Felesége a most elhunyt özvegy pedig azon jó emlékü papnék közül való, a kiknek szelíd munkássága, hite, hosszú élete a férj szolgálatának kiegészítő része. Halálát kiterjedt rokonság gyászolja, a kiknek sorában ott látjuk özv. Fábrián Domokosné szül. Pap Lila, Pap István, Pap Eszter mint gyermekeit, özv. Pap Zsigmondné, sz. Sylvester József menyét, Pap Sándor és gyermeke, Fábrián Ilka és férje Fábrián Gábor és gyermekök, Fábrián Lőrincz unokáit illetve dédunokáit, Györke János ev. ref. lelkész és családja sógort illetve rokont.

A másik haláleset, amely szintén igaz, őszinte részvétünket illeti Farkas Károly pókakereszturi lelkész atyánkiát érte, aki feleségét veszítette el. Farkas Károlyné elhunyt nemcsak őt, mint bánatos férjet, hanem Farkas Jenő udvarfalvi lelkésztársunkat, mint szerető fiát s rajtuk kívül kiterjedt rokonságukat illeti. Gyászuk, mindnyájunk gyásza, amiképpen mindnyájunk őszinte részvéte veszi körül őket.

Az erdélyi ref. egyházkerület közgyűlése. Ez év november 13-án tartandó kerületi közgyűlés tárgyai:

Az 1904—7. évi egyházi I. t.-c. 64. §-a alapján, egyetértve az egyházkerület igazgatótanácsával, a folyó 1909. évi egyházkerületi rendes közgyűlést november 13-ikának d. e. 10 órájára, Kolozsvárra, a ref. theologiai fakultás dísztermébe hívjuk össze. Igazgatótanácsunk kijelölése szerint a közgyűlés fontosabb tárgyai a következők: 1. Püspöki és igazgatótanácsai évi jelentések. 2. Kálvin-ünnepély születésének negyvenéves évfordulója alkalmából s ezzel kapcsolatosan az ifjú lelkészek főszentelése. 3. Néhai Dr. Bartók György püspök a siremlékének leleplezése. 4. Az egyházkerület 1908. évi számadásának ellátása az 1910. évi költségvetés megállapítása. 5. Előterjesztés a theol. fakultás rendszab. megállapítása tárgyában. 6. Előterjesztés a népiskolai rendszabályok átdolgozása ügyében. 7. Előterjesztés az özvegyi kegyél alatt, illetőleg a papi állás ürességben léte idején, a lelkészi teendők ellátása és díjazása tárgyában. 8. Előterjesztés a kollegiumi tanárok nyugalomba vo-

nulásának szabályozása tárgyában. 9. Iskolaállamosítási ügyek. 10. Közalapsegély-kérvények felajánlása. 11. Sérelemi panaszok. 12. Konventi tagok, egyházkerületi főgondnok, világi igazgatótanácsos, világi egyházkerületi tanácsbíró, kollégiumi elöljárósági tagok, tanárok, bizottságok stb. választása. Kolozsvárt, 1909. szeptember hó 16-án.

Meghívó. A Magyar Protestáns Irodalmi Társaság 1909 november 2-án d. u. 5 órakor Budapesten, a Lónyai-utcai főgimnázium disztermében felolvasó ülést és közgyűlést tart, melyre a társaság tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat: a) Felolvasó ülés: 1. Előfőhász. Dr. Antal Gábor püspök, a Társaság lelkes elnöke. 2. Elnöki megnyitó. Dr. Zsilinszky Mihály v. b. t. t. a Társaság vil. elnöke. 2. Előadás: Protestáns hit és felvilágosodás. Gr. Tisza István, a Társaság vil. másodelnöke. b) Közgyűlés: 1. Jelentés a Társaság 1908. évi működéséről. Szöts Farkas, a Társaság titkára. 2. Farkas József és dr. Kiss Áron elhunyt választmányi tagok helyének betöltése. 3. Esetleges indítványok. 4. Elnöki zárszó. Tájékoztató: Vasuti kedvezményes jegyek kieszközléséről lépéseket tettünk. A vasuti igazolványért a társ. titkárhoz (Szöts Farkas, Bpest, IX., Kálvin-tér 7.) forduljanak t. tagtársak. Budapest, 1909. október havában. Dr. Antal Gábor, lelkes elnök. Dr. Zsilinszky Mihály, vil. elnök. Szöts Farkas, titkár.

Világ folyása.

Franciaország után Magyarországon van aránylag a legtöbb állami tisztviselő. Senki sem mondhatja hogy az egészséges állapot. Nálunk ugyanis mindenki az államtól vár segítséget, nem valami kedvező a társadalmi fejlődésre, ha kenyerét annyi ember kapja a nagyhatalmi államtól. Ernyeszi önállóságunkat, ön-bizalmunkat s a társadalom kezdeményező erejét. Állami tisztviselőink nagy csoportja figyelmet érdemel ép azért, mert nagy tömeget képvisel. A napokban újra kongresszust tartottak, amelyen helyzetükről tanácskoztak. Kitől várnának javulást, pénzt, emelkedést, ha nem az államtól?! Nagyon helyesen jegyzi meg erre a mindent az államtól való kunyorálásra a sajtó egy része:

„Kevesebb hivatal, kevesebb tisztviselő, igazi produktív munkával erkölcsi függetlenséggel, a viszonyokhoz igazán hozámért javadalmazással legyen a program. És amit a tisztviselő az államtól anyagiakban meg nem kaphat, igyekezzék a maga javára megszerezni a társadalmi öntevénységgel, az erők egyesítésével; főleg azzal, hogy bevonul a szövetkezeti eszme védőve alá, mely neki épúgy, mint az elhagyottak százezreinek igazi boldogulását elősegíti.”

A szövetkezeti gondolat régi hívei meglegedetten láthatják, mint tör ez az eszme hódítóan — fölfelé.

*

A repülőgépek világát éljük. Ami néhány éve álomnak tűnt föl, valóra vált. A franciák meg a németek repülőgéplázban vannak: Csak nálunk nem mu-

tatkozott eddig semmi jel sem arra nézve, hogy mi is részt kérünk a n pek nagy versenyéből. Ma azonban azt olvassuk a napilapokban, hogy egy pesti lakatos kiállította az első magyar repülőgépet s a gép sikeréhez nagy reményeket fűznek. Nem ítélünk előre, próféták nem vagyunk. Mégis szívből kívánjuk a lakatosnak, hogy siker koronázza fáradozását s ő is a levegő urai közé emelkedjék, mert ezzel csak hazájának a hírnevét növeli, a melyet már a nyugati Európa kezd lesajnálni, hogy még mindig nem mozog. Nagyon érdekes azonban a dologban, hogy Szvachulay már tizenkét éve elkészítette repülőgépjének modelljét, de hallgatott vele. Hallgatott, míg tizenkét év után jönnek a Blériók s elviszik a pálmát. Ha tehát a pesti lakatos repülőgépe sikerül, újra előáll egy sajnálatos esete a magyar betegségnek: *várunk, várunk, míg más meg nem előz bennünket*

*

Az utóbbi napok eseményei *sem hozták meg a politikai helyzetben a várva-várt döntést*. A Bécsben történt kihallgatások ezideig a válság megoldása tekintetében eredménytelenek voltak. Az itthoni események jelesen az a tény, hogy a képviselőház ülései két napon át nem voltak határozatképesek, mert nem jött össze a határozatképességhez szükséges száz képviselő, azt a tényt valószínűsítik, hogy a parlamenti többség kebelében nincs meg az az egyetértés, amely nagy dolgok keresztülviteléhez okvetlenül szükséges. Bizonyítja ezt a vélemény, illetve mellette szól az egység megbomlásának az is, hogy Ugron Gábor, a függetlenségi párt alelnök, levelet intézett választóihoz, amelyben bejelentette, hogy a párt kötelékéből kilép. Ugron a párt egyik vezető politikusa volt és kilépése mindenesetre sokkal nagyobb jelentőségű, mint valamelyik másik párttagé, aki közkatona és nem vezér. Összes napilapjaink egyébként a sikertelen képviselőházi üléseket erőpróbának tekintik és azt mondják, hogy a sikertelenségből le kell vonni a következtetést azoknak, akik a mai politikai válságot előidézték, mert nemcsak az lett bizonyos, hogy nincsenek többségben, de bizonyos lett az is, hogy igen kevesen vannak. Remélik a közvélemény szószólói, hogy a képviselőház sikertelen ülésézése sietteni fogja a békés kibontakozást és ezt már a közel jövőben várják. A további kihallgatások ugyanis e hét vége felé kezdődnek Bécsben. Pénteken és szombaton ugyanis — hír szerint — a király több politikust hív meg kihallgatásra és innen kezdve gyorsabb tempóban fog megindulni a válságból való kibontakozás munkája. A politikusok közül az elmúlt napokban Széll Kálmán, az alkotmánypárt elnöke, járt Bécsben, de mint ezt az ellenkező híresztelésekkel szemben illetékes helyen kijelentették, bécsi utazása semmiféle összefüggésben nem áll a politikai helyzettel. Hír szerint legközelebb Andrássy Gyula gróf fog meghívást kapni a királyhoz.

Szenzációs könyv jelelt meg. Brote román közgazdaságaink író könyve román honfitársainak hitelviszonya ról. Föltárja, mily váratlan gyorsasággal hódítják meg a román bankok Erdélyt. Már nemcsak az Albina dolgozik a magyarság térfoglalása ellen, hanem száznál több bank szerzi meg lépésről-lépésre a Nagy Románia eszméjének a Rákócziak és Bocskaiak földjét. Összes forgótőkékük 129 millió, alaptőkéjük 14 millió tartalékalapjaik összege majd 8 millió korona. De legvilágosabb képet alkothatunk magunknak erejükéről, ha vesszük, hogy takarékbetéteik összege 73 millió, míg összes hitelszövetkezeteink takarékbetéteinek összege alig 65 millió korona. A román bankok tehát erősebbek, mint a kétezer hitelszövetkezet. S ez nem is lesz másképp, míg a milliókkal rendelkező közmívelődési egyesület Erdélyben nem támogatja a magyar hitelszövetkezeti mozgalmat, hanem megelégszik képeskönyvek osztogatásával és óvodák felállításával.

Mi a „Vasárnap“ célja?

A „Vasárnap“ célja az, hogy legyen a mi olvasni tudó és szerető magyar és első sorban derék református magyar véreinknek komoly irányu, egészséges szellemi táplálékot adó a világ dolgairól helyesen tájékoztató olvasmánya, a melyből tápot merítsen hitének, vallásos szükségletének; megismertesse teendőivel, hogy azok teljesítése által igaz keresztyén magyar ember lehessen,

Hogyan fizessünk elő a „Vasárnapra“?

A „Vasárnap“ előfizetési díja egész évre 5 korona, félévre 2 korona 50 fill., negyed évre 1 korona 25 fillér. Előfizetünk úgy, hogy a megfelelő előfizetési díjat postán utalványozva a „Vasárnap kiadóhivatala“ címére Marosvásárhelyt, Szentgyörgy-utca 9. sz. címre elküldjük. A megrendelést célszerűen eszközölheti mind a maga illetékes lelkésze útján is a ki szívesen fogja az előfizetési díjat hozzánk elküldeni. Ne hanyagoljuk el a megrendelést, hogy a lap küldésében fennakadás ne álljon elő. A „Vasárnap“ jutányos áron hirdetéseket is elfogad.

Főmunkatársak:

Bedőházi János orsz. képviselő Maros-Vásárhely
Dávid Gyula ref. lelkész Eled
Dr. Dekáni Kálmán ref. tanár Maros-Vásárhely
Domby Lajos ref. lelkész-esperes Gyula, Békésmegye
Dénes József ref. lelkész M.-Bölkény
Dr. Gidófalvy István kir. közjegyző Kolozsvár
Kenessey Ida Kolozsvár
Király Béla ref. lelkész H.-Bodon
Molnár Imre ref. lelkész Bardóc
Szuhay Benedek ref. lelk. és egyh. m. főjegyző Sajókápolna
Szentmiklóssy József ref. lelkész Rákóczi falva

Dr. Szász Károly árvaszéki bíró Maros Vásárhely
Ifj. Szücs Károly Matóles, Szathmármegye
Zih Sándorné Berettyó-Ujfalu
Tárkányi György ref. vallástanár Kolozsvár
Trozner Lajos ref. koll. tanár Maros-Vásárhely
S. Váradi Albert ref. theol. Kolozsvár
Uray Sándor ref. felső leányisk. vallástanár Debrecen

Maros-Vásárhelyi Közhasznú Takarékpénztár Részvénytársaság

Közművelődési és jótékonycélokat szolgáló pénztézet
Maros-Vásárhelyt
Szentgyörgy-utca 18. sz.

Azért alapítottott, hogy tiszta jövedelmét a magyar nemzeti eszmék támogatására, egyházak, iskolák és emberbaráti intézmények állandó segélyezésére fordítsa.

Takarék betéteket elfogad, könyvecskékre és folyószámlára, naptól-napig számított 5 százalék kamat mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza

Leszámitol váltókat, utalványokat, jelzálogilag vagy más módon biztosított egyéb követeléseket.

Kölcsönöket ad telekkönyvezett ingatlanokra, hatósági jóváhagyás mellett lekötött törvényhatósági, községi vagy egyházi javadalmakra és jövedelmekre.

Tisztvivelő törlesztő kölcsönöket nyújt 10—15 évre, életbiztosítással kapcsolatosan.

Folyószámla és nyílt hitelt engedélyez fedezet mellett.

Törlesztéses jelzálog kölcsönöket közvetít a legelőnyösebb feltételekkel.

Értékpapirokat vesz és elad, saját és idegen rovásra.

A Magyar élet- és járadék biztosító intézet székelyföldi vezér-
képviselője.

Saját ház.

Befizetett alaptőke: 1500.000 korona.
Takarékbetétek: 8 millió korona.

Agrár Takarékpénztár R.-Társ. Maros-Vásárhelyt.

Fióktintézetek. Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Sepsiszentgyörgy, Székelykeresztúr, Székelyudvarhely.

A takarékossgot a lakosság minden rétegében előmozdítandó, amerikai módon **házi takarékperselyeket** izléses, csinos kivitelben, zárva, kulcsok nélkül **ingyen** bocsátunk feleink rendelkezésére, a melyek által még a legkisebb összegek is könnyű módon megtakaríthatók. Ezen házi takarékperselyeknek azon nagy előnyük van, hogy azokból pénzt a mi közbejöttünk nélkül kivenni nem lehet és így a fél annak a kísértésnek, hogy a megtakarított pénzt esetleg céltalanul elköltse, könnyen ellentállhat.

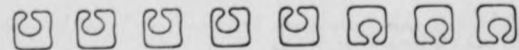
Ha legalább egy korona a perselyében összegyűl, sziveskedjék intézetünkhöz fáradni, a mikor a megkarított összeget a perselyből a t. cím jelenlétében kivesszük és a betéti könyvecskéjébe javára írjuk.

A perselyt zárva, kulcsok nélkül visszaadjuk és a pénzgyűjtés újból kezdődik.

Agrár takarékpénztár r. t. Maros-Vásárhelyt.

LEGJOBB

cement, gipsz, parketta, ablakredőny, Bohn-féle fedélcserép, mezőgazdasági gépek, a világ legjobb családi és iparos varrógépei, mosógép, jégszekrény, Dürkopp-kerékpár, gramophon, izzó-
- lámpák, kábelek, szobacsengők .:

Gyenge és erősáramu **villanyszerelevények,**

villamos-esillárok, részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI cégnél
MAROS-VÁSÁRHELYT.

KALVIN-SZÖVETSÉG

Budapest, IX., Kálvin-tér 7.

Elnökök: Kenessey Béla, erdélyi ref. püspök, Kovácsy Sándor a budapesti ref. egyház főgondnoka.

Ügyvezető alelnök: Bernat István dr. orsz. képviselő.

Ügyvezető titkár: pálóczy Horváth Zoltán dr. ügyvéd.

A Kálvin-Szövetség célja a magyar kálvinista egyház híveit — a socialis érzék fejlesztése és a vallásosság megerősítése által — a társadalmi bajok felderítése, megelőzése és orvoslása végett egyesíteni. A református vallásu híveket társadalmi munkákra — az evangyéliom és Kálvin-szellemben a szeretet és puritán egyszerűség s a helyes jog- és kötelességérzet segítségével — előkészíteni, kiképezni, nevelni és rábírní.

Célja felolvasások, vándorgyűlések és vallásos összejövelekek tartása, socialis tanfolyamok rendezése, socialis kérdésekről szóló és vallásos művek kiadása.

Az egyházközségekben mutatkozó vallásos, gazdasági és társadalmi bajok orvoslása céljából vallásos és szórakoztató körök, egyletek s községi Kálvin-Szövetségek alakítása. Mindazok részére, a kik támogatásra szorulnak, otthonok, menedékhelyek s védelmi intézmények létesítése, vagy kezdeményezése, a munkásosztály művelése és védelme, a kivándorló hitsorsosok felvilágosítása és védelme.

Arra törekszik, hogy az egész ország kálvinistaságát egy táborba tömörítse s az egyházat erősítse, fejlessze, építse — ez által eleven, lüktető vallásos életet teremtsen. De emellett gazdaságilag is kívánja a ref. híveket erősíteni s azért a gazdaszövetségek, gazdasági, hitel- s más szövetkezetek létesítését előmozdítani igyekszik.

A szövetség tagja lehet minden magyar honpolgár, — férfiak, nők, ifjak — egyaránt, továbbá egyházi és iskolai hatóságok, gyülekezetek, egyesületek, körök, ha az egylet céljait előmozdítani törekszenek s tagsági kötelezettségüknek eleget tesznek.

Örökös tagok egyszersmindenkorra 500 kor., alapító tagok 150 koronát fizetnek, rendes tagok legalább évi 5 koronát, segítő tagok legalább évi egy korona tagsági díj fizetésére vállalnak kötelezettséget.

Taggyűjtő levek s ismertető füzetek a budapesti ref. lelkészi hivataltól kérhetők (Kálvin-tér 7.) valamint P. Horváth Zoltánnál, mint a szövetség ügyvezető titkárnál is (IV. Ferencz József-rakpart 24.) kaphatók, s ugyanitt lehet tagul jelentkezni.

A tagok a választmány által időről-időre megállapított tagilletményben (hasznos és különféle vallásos és társadalmi kérdéseket ismertető munkák) részesülnek.

Lépjén be mindenki a Kálvin-Szövetségbe, a ki jó reformátusnak tartja magát!

Minden háztartásban, szegény és gazdagnál, egyaránt használják:

a világhírű JOHN-féle házi

GŐZMOSÓGÉPET.

Hetenként előre közzétett más-más családnál nyilvános próbamosásokat rendezünk, melyhez az érdeklődő hölgy közönséget szivesen látjuk. Vakitó fehér ruha, teljes ruhakimélés, 75° idő-, pénz- és munkamegtakarítás. Kimerítő ismertetéssel szivesen szolgálunk. A gépek részletfizetésre is kaphatók:

FISCHER GYULA és FIAI, erdélyrészi vezérképviselősnél,
Maros-Vásárhelyt.